

Učne težave pri matematiki in slovenščini je treba obravnavati skupaj (tema) piše Sonja Poznič Cvetko

Ljubljana, 15. novembra (STA) - Raziskave o učnih težavah pri matematiki in pismenosti so več let potekale ločeno, a stroka priporoča, da se jih obravnava skupaj, pravi Lidija Magajna s pedagoške fakultete. Vzrok za težave so nevrofiziološki dejavniki pa tudi revščina in kulturne razlike; pri slovenščini se lahko kažejo že pri branju, pri matematiki že pri številskih predstavah.

O vlogi učencev in učiteljev pri odkrivanju učnih težav ter oblikah pomoči učencem z učnimi težavami pri matematiki in slovenščini je Zavod RS za šolstvo danes v Ljubljani pripravil konferenco za pedagoške in druge strokovne delavce. Predavatelji bodo okoli 350 udeležencem med drugim spregovorili o nekaterih ključnih problemih pri prepoznavanju in odkrivanju učnih težav na področju slovenščine in matematike v osnovni šoli ter o posledicah dolgoročnih učinkov šolskega neuspeha. Prav tako se bodo udeleženci seznanili z različnimi primeri iz prakse in si izmenjali izkušnje.

Med predavatelji na konferenci je tudi Lidija Magajna z ljubljanske pedagoške fakultete, ki poudarja, da je pri učni neuspešnosti ključnega pomena pravočasno odkrivanje težav. Kot je pojasnila za STA, ima lahko učna uspešnost za posameznika dolgotrajne posledice. Te se ne kažejo le v nižji stopnji dosežene izobrazbe, temveč tudi v možnosti zaposlitve, zdravstvenih težavah in slabši socialni vključenosti.

Posamezniki imajo lahko učne težave kljub ustreznim intelektualnim sposobnostim

Magajna v zvezi s tem navaja rezultate mednarodne raziskave o pismenosti petnajstletnikov PISA iz leta 2009, po katerih okoli 20 odstotkov slovenskih petnajstletnikov ni doseglo nivoja bralne, matematične in naravoslovne pismenosti, ki bi jim omogočal uspešno šolanje in vključevanje v družbo.

Po njenih navedbah imajo lahko posamezniki težave pri učenju kljub ustreznim intelektualnim sposobnostim. Vzroki za težave imajo lahko nevrofiziološko osnovo in se odražajo v specifičnih učnih težavah, kot je na primer disleksija. Prav tako so med vzroki za učne težave tudi revščina, drugojezičnost, kulturna drugačnost, zmanjšana motivacija za učenje ter poučevanje, ki ni prilagojeno njihovim potrebam.

Pri slovenščini se težave pogosto pojavljajo zaradi neobvladovanja jezika, pri matematiki se zaplete že pri številskih predstavah

Kot pojasnjuje Magajna, je način pojavljanja težav pri branju in matematiki povezan tudi z značilnostmi posameznega jezika in socio-kulturnega sistema. Tako se pri raziskovanju področja učnih težav po njenih navedbah čedalje bolj uveljavlja multiperspektivni pristop, ki težav pri matematiki in pismenosti ne obravnava ločeno.

Pri slovenščini se učne težave najpogosteje kažejo kot specifične težave pri branju in pisanju, zelo pogosto pa se kažejo težave zaradi neobvladovanja jezika, pojasnjuje Magajna.

Pri matematiki pa se po besedah Silve Kmetič iz Zavoda RS za šolstvo pogosto

zatakne že pri številskih predstavah. Kot je pojasnila za STA, se lahko pri manjših številih otrok vsakokrat s štetjem prepriča, ali ima prav, pri večjih številih pa si s štetjem ne more pomagati, temveč mora osvojiti številske predstave.

Posledično se tako pojavijo tudi težave pri računskih operacijah, še posebej pri odštevanju. Glede poštevanke, ki se jo je treba naučiti na pamet, pa Kmetičeva pravi, da jo nekateri pozabijo ravno zato, ker je ne razumejo. Prav tako je za nekatere učence težko razumljiv koncept ulomkov, saj terja drugačno logiko, zaplete pa se lahko tudi pri prostorski predstavi in obravnavi geometrijskih likov.

Kot opozarja Kmetičeva, gredo nekateri učitelji pri obravnavi geometrijskih teles prehitro na računanje posameznih merskih enot, še preden nekateri otroci osvojijo omenjene predstave. Ključ je v razumevanju osnovnih pojmov in njihovem povezovanju, je poudarila.

Elektronski pripomočki pri učenju ne morejo nadomestiti konkretnih

Učencem pri oblikovanju in razumevanju matematičnih pojmov pomagajo različni pripomočki, didaktična stroka pa po besedah Kmetičeve priporoča uporabo več različnih pripomočkov.

Učitelji danes pri poučevanju matematike uporabljajo tudi elektronske pripomočke in programe. Njihova prednost je v tem, da je slika na zaslonu dinamična in jo lahko ponavljajo, vendar ne more nadomestiti konkretne izkušnje, opozarja Kmetičeva. Ob tem navaja, da nekateri otroci zelo težko razumejo igro z dominami v elektronski obliki, če se z dominami prej niso igrali v živo.

Šola mora biti od vseh, tudi od učencev z učnimi težavami

Po navedbah Magajne so otroci vedno, še posebej pa v času ekonomske krize, ena od najbolj diskriminiranih skupin šolajoče populacije. Zaradi ekonomske krize lahko pričakujemo napete odnose in manj spodbudno klimo na šolah in doma, manjše število strokovnih delavcev na šoli in slabše materialne pogoje, je pojasnila.

Tudi Gabi Čačinovič Vogrinčič z ljubljanske fakultete za socialno delo je za STA dejala, da so učenci z učnimi težavami ranljiva skupina že po definiciji. Velja namreč, da če v šoli nisi uspešen, si izločen, je pojasnila.

Toda Čačinovič Vogrinčičeva poudarja, da mora biti šola od vseh, tudi od učencev z učnimi težavami. Iz rezultatov različnih raziskav lahko po njenih besedah predvidevamo, da lahko vsak učenec z učnimi težavami napreduje. In to, kot pravi, je najprej naloga učitelja. Kot pravi, mora biti ta spoštljiv in odgovoren zaveznik učenca, ki skupaj z njim raziskuje, kaj ta že zna, in mu pomaga pri tistem, česar ne zmore. "Ko šola začne s kaznovanjem neznanja, je konec zgodbe," je poudarila.